

Morsmålets betydning

Morsmål vil ofte være det språket man lærer først. Det kan også være det språket man behersker best eller identifiserer seg med eller identifiseres med av andre. Det er det språket barnet har som sitt beste redskap til å "gripe verden", til å utvikle begreper og til å sette ord på ting, følelser, opplevelser og erfaringer. Språklig selvtillit og trygghet skal hjelpe barnet å vokse som menneske og danne grunnlag for utvikling av identitet og kulturell tilhørighet.

Oppøving og utvikling av språket som kommunikasjonsmiddel, tankeverktøy og verktøy for å lære er lettest å få til på barnets morsmål. Ved å bygge på de muntlige språkferdighetene og på hverdagsbegreper fra barnets egen erfaringsverden, styrker vi barnets evne til innlæring og utvikling. Samtidig vil foreldrene kunne hjelpe og støtte barnet i mye større grad enn hvis opplæringen foregår på et annet språk enn morsmålet.

Et velfungerende morsmål gir også bedre grunnlag for å lære nye språk. Godt utviklede begreper på morsmålet vil gjøre det lettere å tilegne seg ord og begreper på et nytt språk. Begreper som er utviklet på morsmålet, kan vanligvis lett overføres til andrespråket.

Det er en fordel at den første lese- og skriveopplæringen foregår på det språket barnet behersker best. Språkbeherskelse og utvikling av leseferdigheter er tett sammenvevd.

Utvikling av andrespråket er avhengig av den kompetansen som allerede er utviklet i morsmålet. Barnas kunnskaper om morsmålets språkssystem kan for eksempel hjelpe dem til å se likheter og forskjeller mellom morsmålet og norsk. Det er lettere å lære om ordklasser, ordbøying og setningsbygning på norsk hvis en har kunnskaper om dette på morsmålet. Eller, hvis elevene har lært å strukturere egne tekster med overskrift, innledning og avslutning på morsmålet, trenger de ikke å lære det samme på nytt på et annet språk.

Målene i læreplanen i både grunnleggende norsk og morsmål er å styrke elevenes forutsetninger for å beherske norsk og å legge til rette for at de utvikler sine norskspråklige ferdigheter så raskt som mulig. Gjennom utvikling av grunnleggende lese- og skriveferdigheter, ordforråd og begreper på morsmålet vil elevenes forutsetninger for å beherske norsk styrkes.

Morsmålets betydning

Litteratur

Høigård, A.: Barns språkutvikling. muntlig og skriftlig. Universitetsforlaget 2006

Udir og Nafo: Veiledning - morsmål for språklige minoriteter. Oslo,

2009 http://udir.no#/upload/brosjyrer/veiledning_morsmal_sprak_min.pdf

Özerk, K. Z.: Tospråklige minoriteter. Sirkulær tenkning og pedagogikk. Oris forlag 1992

i <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/nouer/1995/nou-1995-12/7.html?id=140259>